

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Відокремлений структурний підрозділ «Педагогічний фаховий коледж
Львівського національного університету імені Івана Франка»

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні циклової комісії гуманітарної та
соціально-економічної підготовки

(протокол № 1 від «30» 08 2021 р.)

Голова циклової комісії Оксана ІВАХ

СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ САКРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА

Освітній ступінь	«бакалавр»
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	027 Музезнавство, пам'яткознавство
Освітньо-професійна програма	Музезнавство, пам'яткознавство
форма навчання	денна

Львів – 2021

Силабус курсу «Історія сакрального мистецтва»

20_ - 20_ навчального року

Назва курсу	Історія сакрального мистецтва
Адреса викладання курсу	вул. Туган-Барановського, 7, 79000 Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Відокремлений структурний підрозділ «Педагогічний фаховий коледж Львівського національного університету імені Івана Франка»
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 Культура і мистецтво 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство
Викладач курсу	Шукалович Анна Миколаївна
Контактна інформація викладачів	anna.shukalovych@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	У день викладання курсу відповідно до розкладу (вул. Туган-Барановського, 7, каб. 49) Також проводяться он-лайн консультації у системі Moodle. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://pedcollege.lnu.edu.ua/course/istoriia-sakralnoho-mystetstva
Інформація про курс	Курс побудований за історико-хронологічним принципом й охоплює найсуттєвіші явища світового сакрального мистецтва в контексті культурних регіонів світу. Дисципліна орієнтує розкриття особливості інтерпретації феноменів релігійного мистецтва та їхньому впливові на культуру. Українське сакральне мистецтво розглядається в контексті європейської культурної традиції.
Коротка анотація курсу	Навчальна дисципліна читається для студентів II-го курсу, спеціальності 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство протягом четвертого семестру в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Мета дисципліни – сприяти формуванню у майбутніх спеціалістів знань з питань розвитку сакрального мистецтва, визначення місця і ролі пам'яток культової архітектури, релігійного живопису, скульптури, дерев'яного різьблення, металопластики у світовій мистецькій спадщині і, зокрема, творів релігійного мистецтва в культурі України. Для досягнення поставленої мети виділяються такі цілі курсу : <ul style="list-style-type: none"> - сформувати знання про генезу сакрального мистецтва, як складової культурної спадщини людства; - ознайомлення з основними напрямками розвитку сакрального мистецтва (архітектура, живопис,

	<p>скульптура, пластичне мистецтво, ін.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - поглибити знання про пам'ятки сакрального мистецтва; - аналізувати основні напрямки наукових досліджень пам'яток сакрального мистецтва в Україні.
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вступ до музеєзнавства і пам'яткознавства : навч. посіб. / за наук. ред. О.М. Гончарової, С. Ж. Пустовалова. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 490 с. 2. Зінько О.В., Зінько Ю.А. Нариси історії української культури: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. 2-ге вид.: доповн., перероб. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2019. 248. 3. Огієнко І. Українська культура: коротка історія культурного життя українського народу. Київ : ЦУЛ, 2019. 141 с. <p>Допоміжна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Александрович В. Західноукраїнські малярі XVI століття: Шляхи розвитку професійного середовища. Львів, 2000. 310 с. 2. Брюховецька Ю. Сакральна символіка в руському православному іконописі. URL : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/intelekt/2010_8/Bryuhov.pdf 3. Історія сакрального мистецтва [Електронний ресурс] : наук.-допом. бібліогр. покажч. / Східноєвроп. нац. ун-т, Ф-т історії, політології та нац. безпеки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. Луцьк, 2018. 287 назв. 4. Історія української культури: у 5 тт. Київ : Наукова думка, 2001-2005 5. Крвавич Д.П., Овсійчук В.А. Оповідь про ікону. Львів : Інститут народознавства НАН України, 2018. 395 с. 6. Лещенко А. М. Коеволюційні процеси у християнському сакральному мистецтві. Херсон : Айлант, 2016. 348 с. 7. Пальм Н. Д. Історія української культури : навч. посіб. Харків : Вид. ХНЕУ, 2013. 296 с. <p>ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кабінет Міністрів України. URL: http://www.kmu.gov.ua/ 2. Законодавство України. URL: http://rada.gov.ua/ 3. Національна історична бібліотека України / Слов'янська міфологія. URL: http://www.nibu.kiev.ua/index.php?option=com_irbis&Itemid=300&I21DBN=IBIS&I21DBNAM=IBIS&C21COM=S&S21ALL=(%3C.%3EMFN=180067%3C.%3E) 4. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського / Українська міфологія. URL: http://www.irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/./cgiirbis_64.exe
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять (16 годин лекційних занять і 16 години практичних занять) та 58 годин самостійної роботи
Програмні компетентності	<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації</p>

	<p>з різних джерел.</p> <p>ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.</p> <p>Фахові компетентності:</p> <p>СК 2. Здатність оцінювати найважливіші події та явища української історії у контексті світової історії.</p> <p>СК 8. Здатність забезпечувати ефективне використання та популяризацію об'єктів історико-культурної та природної спадщини відповідно до пам'яткоохоронного законодавства.</p> <p>СК 10. Здатність здійснювати взаємодію музейнозаповідної мережі, об'єктів культурної спадщини з туристичною сферою..</p>
Програмні результати навчання	<p>ПРН 2. Аналізувати й узагальнювати історико-культурний матеріал у певній системі.</p> <p>ПР 18. Виконувати комплексні завдання протягом певного періоду часу та представляти результат вчасно.</p> <p>ПР 21. Робити презентації усно із візуальним супроводом, електронні презентації, відео-презентації, презентації в письмовій формі державною та іноземною мовами.</p>
Ключові слова	Колекція, музей, виставка, антикваріат, культурні цінності.
Формат курсу	Очний. Проведення лекцій і консультацій для кращого розуміння тем
Теми	Подано у таблиці
Підсумковий контроль, форма	Залік у кінці семестру усний
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>Лекція з елементами пояснення; проблемна лекція; дискусія; презентації, семінар-опитування; творче індивідуальне завдання, самостійна робота.</p> <p>Робота в системі Moodle, побудова електронного навчання як простору прояву пізнавальних ініціатив.</p>
Необхідне обладнання	персональний комп'ютер, проектор, особисті гаджети студентів.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів при оцінюванні знань за поточну успішність становить 100 балів.</p> <p>Результат роботи студента протягом семестру (100 балів) складається з наступних компонентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - результатів роботи на семінарських заняттях (8 балів x 6 = 48 балів). Підсумкова кількість балів за роботу на семінарських заняттях (12 годин) визначається як сума балів, отриманих за усні чи письмові відповіді студента; - двох модульних контрольних робіт (26 балів x 2 = 52 балів), що проводиться за результатами вивчення частини навчального курсу (змістового модуля 1 та змістового модуля 2). <p>Оцінювання самостійної роботи студентів передбачено під час проведення модульних контрольних робіт.</p>

	<p>Очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями і характеризуватимуться самостійністю суджень та вмінням робити власні висновки. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для незарахування викладачем, незалежно від масштабу плагіату, обману.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем, виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студент заохочується до використання також й іншої літератури, якої немає серед рекомендованих.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Семінарські заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сакральне мистецтво Античності. 2. Система символів у сакральному мистецтві. 3. Графіка та живопис як види сакрального мистецтва 4. Особливості європейського сакрального мистецтва XX–XXI ст. 5. Тема 8. Давньоруське сакральне мистецтво. 6. Тема 10. Іконостас. Українська ікона.
<p>Питання до заліку.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «мистецтво» і «сакральне мистецтво»: пояснення терміну. 2. Роль релігійного культу у виникненні сакрального мистецтва. 3. Функції сакрального мистецтва. 4. Джерела до вивчення історії сакрального мистецтва. 5. Сакральне мистецтво Стародавнього Сходу. 6. Сакральне мистецтво Античності. 7. Система символів у сакральному мистецтві. 8. Види сакрального мистецтва (архітектура, декоративне (ужиткове), графіка, живопис). 9. Історичний контекст генезису християнського сакрального мистецтва. 10. Християнський обряд у сакральному мистецтві Візантії. Іконописний канон. 11. Релігійна тематика у сакральному мистецтві західноєвропейського Середньовіччя. 12. Романський і готичний стилі в архітектурі. Готичний собор. 13. Сакральне мистецтво Ренесансу як поєднання християнського віровчення та ідеалів гуманізму. Образ Мадонни. 14. Сакральне мистецтво України в наукових дослідженнях. 15. Витоки українського сакрального мистецтва. Мистецтво первісного суспільства. 16. Мистецтво стародавніх слов'ян. Збруцький ідол як модель всесвіту. 17. Запровадження християнства і його культових атрибутів

	<p>в Київській Русі.</p> <p>18. Культова архітектура і монументальне мистецтво Русі.</p> <p>19. Собор Св. Софії у Києві як світоглядна ідея та художній шедевр.</p> <p>20. Ікони Давньої Русі (Вишгородська, Холмська, Белзька).</p> <p>21. Значення давньоруської сакральної спадщини.</p> <p>22. Особливості сакрального мистецтва в стилі бароко.</p> <p>23. Козацький собор як втілення концепції світобачення доби.</p> <p>24. Козацька ікона.</p> <p>25. Сакральне мистецтво в стилі бароко на західноукраїнських землях.</p> <p>26. Біблійні сюжети у творчості І. Г. Пінзеля.</p> <p>27. Релігійний чинник у створенні творів сакрального мистецтва XVII–XXI ст.</p> <p>28. Дослідження українського сакрального мистецтва X–XXI ст. Значення сакрального мистецтва України.</p> <p>29. Іконостас: історія розвитку, місце і значення за християнським вченням.</p> <p>30. Центри іконописання і малярські школи.</p> <p>31. Києво-Печерська Лавра як центр іконописання.</p> <p>32. Особливості української ікони.</p> <p>33. Іконописна традиція і основні центри іконописання.</p> <p>34. Характеристика основних іконописних шкіл і малярських осередків (походження, особливості, збережені пам'ятки).</p> <p>35. Іконопис А. Рубльова, Д. Чорного, Ф. Грека, Діонісія XV–початку XVI ст.</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу на сайті: http://e-learning.lnu.edu.ua/</p>

Схема курсу

Тиждень	Тема занять	Форма діяльності та обсяг годин	Термін виконання
Змістовий модуль I. Сакральне мистецтво: поняття, символи, складові.			
1.	Тема 1. Сакральне мистецтво: поняття, функції.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 5 год	
2. 3.	Тема 2. Джерела до вивчення історії сакрального мистецтва.	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год, самостійна робота – 5 год	
4. 5.	Тема 3. Символіка в сакральному мистецтві.	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год, самостійна робота – 6 год	
6. 7.	Тема 4. Види сакрального мистецтва (архітектура, декоративне (ужиткове), графіка, живопис).	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год, самостійна робота – 6 год	
8. 9.	Тема 5. Історія християнського сакрального мистецтва (хронологічні рамки, об'єкти, постаті, етапи розвитку).	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год, самостійна робота – 6 год	
10	<i>Модульна контрольна робота 1</i>	Практичне заняття – 2 год	
Змістовий модуль II. Сакральне мистецтво в Україні.			
11.	Тема 6. Сакральне мистецтво України в наукових дослідженнях.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 6 год	
12.	Тема 7. Мистецтво з найдавніших часів до епохи Київської Русі.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 6 год	
13.	Тема 8. Давньоруське сакральне мистецтво.	Семінарське заняття – 2 год, самостійна робота – 6 год	
14.	Тема 9. Специфіка українського сакрального мистецтва.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 6 год	
15.	Тема 10. Іконостас. Українська ікона.	Семінарське заняття – 2 год, самостійна робота – 6 год	
16.	<i>Модульна контрольна робота 2.</i>	Практичне заняття – 2 год.	